

ZOMBOR és VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐSEG:

Grómon- és Zrinji-utca sarkán, I-só emelet,
hova minden a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.
Kéziratok nem adnak vissza.

Felolvas szerkesztő:

Dr. MOLNÁR GYULA.

KIADÓHIVATAL:

Oblát Károly könyvnyomdája Zomborban,

hova az előfizetők és minden a lap anyagi részét illető közlemények intézendők
és ezek díjat fizetendők.

Előfizetési árak: Egész évre 8 frt — Félévre 4 frt — Negyedévre 2 frt.

Néptanítóknak egész évre 6 frt — Félévre 3 frt — Negyedévre 1.50. — Egyes szám ára 10 kr.

Megjelenik hetenkint kétszer:

Vasárnap és csütörtökön.

† Angyelic Germán.

— Szül. 1812. aug. 10-én. — meghalt 1888. decz. 8-án. —

A szerb egyház kimagasló fejedelme, a patriárka s karlócazi érsek hunyta le örökre szemét.

Ha a Zasztava szavára hallgatnánk, akkor meg kéne tagadnunk azt az elvét: de mortuis nil, nisi bene. De a Zasztava a szenvedély kérelmetlen gyűlöletével emlékezik meg Angyelic Germánról, kit nem a nép kongresszusa választott meg, hanem Tisza kormánya ültetett a szerb nép nyakára.

De bár az ő kinevezetésében tényleg sérelem ejtett a patriárka-választó kongresszuson, mely Sztójkovitsot, a budai püspököt választotta meg s Angyelicet kisebbségben hagyta, azért magasabb s pártatlan szempontból bírálva ezen egyház-fejedelem érdemeit, nem lehet tőle az elismerés palma-koszorúját megtagadni.

A szerb egyház kérdései ellentétben állottak a magyar állameszmével, s Angyelic volt az, a ki a politikát elválasztva a szoroson vett egyháztól, megkísérté hű alattvaló, egyszerűsémind lelkiismeretes pap is lenni.

Angyelic kérészetlen ellensége volt az omladinának s híne ille lacrymae.

Nem annyira a magyar kormány bizalma, mint inkább a bécsi udvari körök ragaszkodása emelte őt ama magas pozíra, a melyen egyházunknak legfőbb fórumává lett, nem is volt a magyar —, mint inkább az osztrák kormány föltétlen híve.

Érdemei mindenesetre méltánylandók, mert ámbár rideg magatartása, megközelíthetetlen jelleme a kedélyek lecsillapítására s a megoldatlan kérdések békés elintézésére alkalmatlan volt, neki sikerült az omladinát szétrobbantani, tehetetlenné tenni s befolyását a szerbségre a minimumra csökkenteni.

Ma már a szerbség azzal az erkölcsi bátorsággal, melylyel rendelkezett, nem bír többé. — meghunyászkodott, alá vetette magát a kormánynak, s ha nem is szívvel-lelékkel, de magatartásában az állameszmének mindenesetre híve.

Angyelic Germán 6 évi patriarkasága alatt nagyot fordult a magyarországi szerb világ. Az egyházfejedelmének szigora párosulva Tisza Kálmán enerzsiájával megtörte a szerb ellenzékiességet, mely eredetileg a rendezetlen egyházi szervezet kérdéséből kiindulva, az országos politikában is nyilvánult, ott is az egyházi érdekek diktálták a politikai hitvallást.

Legalább a mi Bács-Bodrogh megyét illeti — itt bátran mondhatjuk, hogy a szerbség befolyása a szerb egyházi autonómiára vajmi csekély jelentőségű lett.

Bács-Bodrogh megyében Sándor Béla s Újvidéken Paresetich Félix uralkodik a szerbek fölött. Attól tehát, hogy az újonnan összehívandó patriárka-választó kongresszus valamely állameszemes harcot fog fölidézni, mi legalább nem tartunk.

A kongresszusi követek, kik e megyéből fognak kiküldetni, békés s engedelkeny emberek lesznek, mert a választás ez irányban Sándor Béla s Paresetich Félix szeméi előtt fog lefolyni.

S valóban bálmulatos azon eredmény, melyet e két főispán rövid 5—6 év alatt föl tudott mutatni.

Ezen sikereket mi nem nézzük az elfogultság, vagy pártosság szemüvegén keresztül.

Az ellenzék itt kezelt szokott fogni a kormánypárttal, mert a magyar állameszme diadala mindennél föltöbb való.

Angyelic Germán elhalálózása tehát, — ámbár az ország osztatlan részvéte áll ravatalánál, sem a kormánynak, sem a nemzetnek nehézségeket okozni nem fog.

Az új karlócazi érsek csak az lesz, a kit a kormán e pozra emelni akar, s ha igazat lehet adni a szállongó híreknek, úgy legtöbb reménye van Brankovits György temesvári püspök, volt zombori lelkésznek.

S ha a kormány választása reá esik, úgy akkor reméljük, hogy a megoldatlan egyházi kérdések a magyar állammal egyetértőleg fognak véglegzetetni s ezzel a nemzetiségi politika is véget ér, mert szerbjeink egy nagyobb része az ország hű s alkotmányos érzelűtű polgáraiból áll, kiket az egyházuk érdekében kifejtetni óhajtott ügybuzgóság terelt olykor az omladinisták táborába.

Kívánjuk, hogy az új patriárka magas méltóságában több békét élvezzen, mint a 67 éves Angyelic Germán, ki azt csak sírjában találta föl.

Emlékké a nemzeti kegyelet föl fogja tartani.

Megyei s helyi hírek.

* **Kinevezések.** Csernyánszky Sándor kulai kir. járásbírószáji aljegyző, úgyszintén Boskó Rezső kulai kir. járásbírószáji segédtelekkönyvvezető a hodszághi kir. járásbírószághoz helyeztettek át.

* **Pályázat.** Pályázat van hirdetve Bulkesz községében újonnan rendezésített állatorvosi állásra. Javadalma 300 frt fizetés, 20 kr. látogatási-, 30. 20 és illetve 10 kr. hűsszemlelőj. Pályázati határidő decz. 24.

* **Kinevezés.** Az újvidéki kir. törvényszék elnöke Szabó János végzett joghallgató az újvidéki kir. járásbírószághoz segélydíjas gyakornokká nevezte ki.

* **Névváltoztatás.** Kohn Irzsák, bábestopolyai illetőségű budapesti lakos, vezetéknévét „Kolozsvárirá” változtatta belügyministeri engedéllyel.

* **A kaszinó-egyleti dalára** nagyban készül a Szilveszteresti koncertre, melynek programja igen változatos, mulatózó és élvezetes lesz.

* **Hétfőn** megyei törvényhatósági közgyűlés lesz.

* **Eljegyzés.** Markovits Mihály es. és kir. 6. gy. ezredbeli főhadnagy jegyét váltott Újvidéken öv. Sztójánovicsné kedves leányával, Vidicza kisasszonnyal.

* **Esküvő.** Fried Samu decz. 23-án délután 3 órakor vette oltárhoz Baján Schönl Juliska kisasszonyt.

* **Ő- és Új-Szoóve** községek a szabadkai kir. törvényszékhez tartozó kulai kir. járásbírószághoz kerültek az újvidéki járásbírószághoz s illetőleg újvidéki kir. törvényszékhez esatoltattak.

* **Jutalomjáték.** Hevesi Gábornak, a tarsulat egyik kiváló tagjának, ma csütörtökön lesz jutalomjátéka páholykörletben. Szüre kerül Moser vigjátéka a „Darvinisták, vagy majom-e hát az ember?” Ugy a jeles színésznek eddig szerzett érdemei, mint maga a mű kétségkívül nagy közönséget vonz majd, annál is inkább, mert a buzgó és hivatott színész az erkölcsi kitüntetés mellett, méltán tarthat igényt csekély anyagi jutalmára is.

* **Mult számunkból** szabadkai levelezőnk hibájából a „Thuran Anna” Szabadkán — című tudósításból kimaradt azon átvőző beszéd, melylyel dr. Blau Géza az ünnepeit szerzőt a „pundpon” átvőzte. Annál is inkább helyen valónak tartjuk e beszédet most is közölni, mert annak értékéből és szépségéből mítsen van le egy heti késés. Nádaj ez apró beszédet „igazi irodalmi gyöngy”-nek nevezte, és imiten szörő szóra közöljük azt. „Ünnepeit költőnk! Dicsőed ged pompázó fénykörében, nagy szellemed diadalának tőpótájon Szabadka város lelkes közönsége nevében, nem jutalmil nyújtom nekéd e báberelevéket, hanem csak emlékké. Jutalmadat elvéve már a legfőbb irodalmi areopág fényes kintű tetésében és a mi meg a jutalomból, az elismerésből hínyárik, azt potolja az époly hamisítatlan, mint osztatlan lekesedés, azon általános és határtalan elragadtatás, melylyel nagybesű alkotásodat szerzte a hazában mindenütt fogadják. Felkündöztet magad egyik vezérferliává azon szellemi arisztokraciának, melyet e fényes és magaszt polera nem születés, vagyon is rang, nem is a nagyok dődelgő kegye, hanem valódi hivatottság, igazi érdem, egy fonkolt szellem búsáke ragyogása emelt. Simán és folyékonyan, miként a te hullámos versaid, elgördülnek majd az évek is fejünk fölött, de a szabadkai színészet életében és a szabadkai közönség szívében ez az est, melyen megjelenésed által mindányiunkat diadalod osztlaposaivá tettél, örök ragyogású és törőhetetlen marad meg késő nemzedékeken keresztül. Ez az alkotásod kivíva számokra a legszebb elismerést; haladj tovább a már egyenetelt ösvényen, alkoss nagyot, kísérje áldás,

koronazza siker minden léptőidet és elárvult drámaírodalmunk egyik leglivatottabb művelőjét a kozháza szeretete és halája támogatói fogja mindig. Fogadj e szerény emlékkéket jó szíved, úgy amint adjuk, fűzd többi báberaid közé és vésd szívedbe ennek a dízes és lelkesült közönségnek azon kérelmét és óhaját, hogy most, midőn ozenvel hüll lábad ed elismerés, virág és bók, ezt a szerény emlékkéket melyet egy gondolat eltemethet, diadalodnak kábító mámorra és bábereid szakadó zápora el ne sópörje.”

* **Törvényszéki esakornok.** Gondatlanság által okozott emberölés vétségének vádjá alatt állott f. hó 10-én Pekánovits Iván, kis pupos emberke, a zombori kir. törvényszék sorompói előtt. Ugyanis f. évi február 16-án Pekánovits Pölöp szárazmalmban egy 4—5 tagú társaság beszélgetett, midőn Pekánovits Sztipán egy, a falon lögő 6 lövető forgó pisztolyt vett le s azt nézegette. Pekánovits Iván szintén kíváncsi volt arra, s azt kérdezte: lehet-e azzal embert megölni? Kezébe is vette, s daczára Sztipán intelmének, hogy a zörögést ki ne huzza, — körülnézegette a gyilkos eszközt, mely e közben véletlenül elődődült s Koltis Miját találta. A nevezett 3-ad napra a kortól sebben el is halt. A törvényszék Jarkovits Antal elnöklete alatt Hettesheimer Henrik előadó s Dalmay Pál szavazó bírákból alakult meg, a vádhatóságot dr. Millasevits Sándor, a védelmet dr. Molnár Gyula képviselte. A vádolt védelme atban kulmált, hogy ő a figyelmeztetést nem hallotta s nem tudta, hogy a pisztoly töltve van. A vád és vedbeszéd elmondása után a törvényszék tanácskozára visszavonult, s rövid idő múlva kihirdette az ítéletet, mely szerint a vádolt bűnösnek kimondatik s ezért egy évi fogházbüntetés, 450 frt kártérítés s 12 frt eljárási költség megfizetésére ítéltetett. A vádhatóság az ítéletben megnyugdott, de a vádolt s védője felebbeszét jelentett be.

* **A „Temerini Olvasókör”** tagjai fájdalomtelt szível jelentik szeretett igazgatójuk s barátjuk Stuchlik Ferencz, urnak Bács-Bodrogh varmegye bizottsági tagjának, f. é. december hó 6-án, életének 30-ik évében történt elhunytát. Hült tetemei f. é. december hó 8-án adattak át az örök nyugalomnak. Nyugodjék békében!

* **A szabadkai I. nőegylet** szokásos táncvigalmát 1889. évi január hó 12-én tartja meg.

* **Tanárok, tanítók és a védőrök.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter körrendeletben felhívta az egyes tanfelügyelőségeket, hogy a védőről szóló törvény értelmében terjessék fel hozzá a köznevelés és a honvédség körletében álló és az állami nyilvános pögal felruhazott tanintézeteknél alkalmazott azon tanárok és a tanítók névjegyzékét, kik a tanítás folytatására teljesen nélkülözhetetlen, azon ezéllől, hogy mozgottság esetén a kultuszminiszternek évenként leendő ajánló felterjesztésével ő felsőge engedelmevel polgári állásukban meghagyassanak. A névjegyzéket 1889. jan. 15-ig kell felterjesztetni. A javaslatok a legszigorubb szükség alapján töltessek, mivel háboru esetén a tanítás különben is legnagyobb részt szűnnetel.

* **Az orsz. középiskolai tanáregyesület** zentai tagjai megalakították az orsz. középisk. tanár-egyesület zentai körét, melynek ezélla: általános, főleg középiskolai tanügyi kérdéseknek kidolgozatiásával és megvitátiával az egyesületi munkában való részvétel; tudományos tevék kidolgozatiával, esetleg jelesebb művek ismertetésével az önképzés hathatósabb előmozdítása, irodalmi működésével való alkalmaztatás; helyi felolvasásoknak testületi eszközése, végre különösen tudományosakba vágó népszerű szabad előadásoknak tartása (felőttök oktatására), mi ezéllől szükséghez kepest más tanterületen is kér fel alkalmadtán az előadásokat rendező kor.

* **Elvi határozat iparügyben.** A földmívelés-, ipar és keresked. miniszterium legutóbb két elvi jelentőségű iparügyi határozatot hozott. Az egyikben azt jelentette ki, hogy az iparhatóság ítéletének jogerőre emelkedése is megsemmisíthető, ha kitűnik, hogy a hatóságok az elévülés tényét figyelembe venni elmulasztották. A másik határozatban pedig az van kimondva, hogy a marhalerelek kiállítás díjai a közseget illoik ugyan, de az azok kiállításával megbízott egyének díjazásáról a közseget tartozik gondoskodni. Ez utóbbi kijelentésnek az állategészségügyi rendezésről szóló f. évi VIII. törvények végrehajtása tárgyában kibocsátott miniszteri rendelkezés 27. §-ában van meg az alapja, a mely szerint a marhalerelek kiállítás díjai a közseget illoik, de azok kiállításával a közseget lévén köteles gondoskodni, az ezen teendő köllatásával megbízott egyént vagy előre megállapított rendez díjazásban részesíti, vagy pedig annak díjazásáról akképen gondoskodik, hogy az illetőt ezen teendő köllatásáról a felelőt beszédett díjak egész összegében vagy pedig ez összegnek bizonyos hányadában részesítik.

* **Magy. kir. államvasutak.** A magy. kir. államvasutak szabadkai városi irodája a karácsonyi ünnepek alkalmából folyó hó 24-én délután 2 óra 25 perczkor induló személyvonattal Szabadkáról Budapestre és vissza társaskirándulást rendez a következő leszállított árak mellett: II-od osztály oda és vissza 7 frt 40 kr., III-ad od osztály oda és vissza 5 frt 30 kr. E jegyek 14 napi érvényességgel bírnak és visszautazásnál a személy- és gyorsvonati különlet ráfizetése mellett gyorsvonatra is használható, az E ki-irándulásban résztvevni óhajtok sziveskedjenek ebből szándékukat, mely meg nem máshat, személyesen vagy levél által fentü városi irodával e hó 20-ikáig tudatni a jegyek e kiránduláshoz csak a városi irodában adatkat ki. A magy. kir. államvasutak városi menetjegy-irodája Szabadkán.

* **Válaszás.** Sztákiek Zsárkó petrovozzellői illetőségű végzett gör. kel. theológus, a nagy-beckerekői gör. kel. szerb egyházközösséghez plébánosi helyettesnek választották meg.

* **Szomorú sors.** Valamikor nem is olyan régen, kedvelt primadoná volt a mi színházunknak is Nyíltai Irma s most ez a feles énekés, a ki ünnepeit színesítő a vidéken, kinek művészetét tapsolták, a kit koszorúkkal, bókokkal halmozták el s a kivet a tisztelők özőne rajongott körül, most a legnagyobb nyomorban él Budán. Senkije és semmije sincsen. Súlyos beteg, teljesen elhagyatva fekszik Budán, szegényes kis lakásán, és oda jutott, hogy most a város-kereszt gyűléséhez fordult azzal a kérelemmel, hogy vegyék föl az intézet kórházába.

* **Sajtópré.** Szabadka verekedéseiről és sajtóperéről híres város lett az országban. A napokban is tárgyalt a budapesti esküdt-zék egy szabadki sajtóprét, melyről, minthogy mult számunkból térszéké kiizzorult, most emlekedünk meg. Mamuzsich Agoston ügyvéd volt a panasos és Stoeck Károly a „Bicskai Ellenőr” szerkesztője volt a vádlott. Az inkriminált közlemények garmadával fedték a bíróság előtt. Az egyiknek czíme „A görösi betyár”, s beszél Mamuzsich Agostonról; a másik így kezdődik, hogy „Tisztul a levegő” s azt mondja, hogy „Mamuzsich Agoston, a hírhedt pánszáz agitátor ügyvédi iródiáját Hlavara teszi azt”, a harmadik azt mondja, hogy „a választási törvény megalkotásakor nem gondoltak arra, hogy gazember is lehet választási elnök.” — ezt a tisztelet pedig Mamuzsich Agoston viselte; a negyedik végre „Rabállományi jelentés” czímen a panaszost esalás miatt elítélt 29. számú rabnak mondja, a kit a „Pest szálló” előtt összegazembervezeték és felpofozták. Ez enyelgések miatt Mamuzsich panaszát tot Stoeck ellen ragalmazás és becsületsértés miatt. A bizonyító eljárás után az esküdtzék verdiké, melyet másfél órai tanácskozás után hoztak, a következő: Van-e becsületsértés a „Mamuzsich erkölcsi diplomája” czímű inkriminált közleményben? Az esküdtzék felelete 1 igen, 11 nem; vétkes-e Stoeck a becsületsértés vétségében? 1 igen, 11 nem. Fogl-e magában becsületsértést „A pofozott választási elnök” czímű hír? 5 igen, 7 nem; vétkes-e a vádlott? 5 igen 7 nem. Tartalmaz-e becsületsértést „A görösi betyár” felirású czikk? 4 igen, 8 nem; vétkes-e a vádlott? 3 igen, 9 nem. Van-e becsületsértés a „Tisztul a levegő” czímű közleményben? 7 igen, 5 nem; vétkes-e Stoeck a becsületsértés vétségében? 6 igen 6 nem. E fölmentő verdik alapján a törvényzék Stoeck Károlyt a becsületsértés vétségének vádjá alól fölmentette és kötelezte Mamuzsich Agostont 44 frt per és 75 frt 49 kr eljárási költség megfizetésére. A magánvádló semmisségi panaszt jelentett be.

* **A „Zentai Takarékpénztár.”** Illyuszt igazgatója helyébe új igazgatót választottak a napokban. Az összes részvényesek két párta oszoltak s a választás két jelölt közt. Kohn Sámuel eddigi czégyezős és Dudás István, eddigi titkár közt oszlott meg. Az 120 részvény majdnem teljesen képviselve volt a választásnál, mert Kohnra 516 és Dudásra 619 szavazatot adott be és így Dudás István 103 szavazatbóssággal lett igazgatóul megválasztva.

* **Hogyan keresik a szabadkai negyedmilliót?** Egy szabadkai lapban olvassuk a következő sorokat: „A negyedmillió Chinában. Ne tessék ezen esodálkozni, igenis a Geiger ellopott negyedmillióját — mint értesülünk — már az ázsiai világrészben is keresi a szegedi rendőrség és esendőség. Ez ugyan még csak tervezve van, hogy a vizsgálatot a kínai bűrodalom is ki fogják terjeszteni, de egyelőre csak arról értesülünk, hogy ezek a szálak, melyek azt a rendőrséget vezérlik, most még Topolyán vannak. Rendkívül gyanus körülménynek tűnt fel a esendőrközög előtt, hogy Verner Jánosának 49 forint 30 krajcárja volt, sőt mi több, Schön Manonának 2 ft 57 krja. Csakugyan feltűnő összeg és igen természetes, hogy ez a Geiger Adó-főle kasszából datálódhatik esupán. E hó 5-én a szabadkai kir. törvényzék elé nagy hévvel adattak be a jelentések és hogy rohamosságukat jeleztek, felhíntekjék itt az iktatót számtól és pedig: 11942, 11962, 11972, 11985. Es mi van a dologban? Az, hogy a szabadkai kir. törvényzék is nagyot kacagott és az illetékeségnél fogva is elutasította a léghombákat. A Szegedi Napló újból lázban van és a jámbor fővárosi lapok megint csak vesznek át idegrző híreket.”

* **Garán Bázler István** lelkész buzgólkodása folytán dalárda alakult, mely a tisztán német községben a magyar szellemet van hivatalba apóli.

* **A tolonceljárás Horvátországban.** Többször merült már föl panasz az iránt, hogy a horvátok a közjűk telepedett magyarokkal mily kegyetlenül bánanak. Minduntalan tolonceloztatnak vissza Magyarországra embereket és pedig minden ok nélkül. Így pl. a napokban is 7 gyűvett tolonceloztatott Ujvidékre a rumai hatóság, köztük Lukács Viktória, topolyai illetőségű asszonyt, ki már 17 éve Ruman lakik s kinek 12 leánya fá jár ott iskolába, pusztán azért, mert a rendőrség őt gyanúsította egy sonka ellopásával, melyet más követett el, es egy Kohn Sámuel nevű aradmegyei szobafestő legényt, ki rondes utlevéllel ellátva munkát keresett. Mindkettőt öt napig élen és szomján s börtönben tartották s azután az anyát szerdületen gyermekétől is elszakította — anélkül, hogy valami vétség, vagy kihágás bizonyult volna rájuk elkövetelték.

* **Óvoda.** A napokban alkalmam volt a zombori felsőváros óvodában az ott egybegyűlt gyermekeseg felett orvendezkedni. A kedves orvóné: Weiner Ilonka kisasszony a kiesnyekhez kérdéseket intézett: az emberekről, a szülőköről, az illetékekről, — továbbá kérdéseket intézett hozzájuk az állatokról, házi eszközökről, eszteremokról stb. mindzsen sokféle kérdésekre a kiesnyek oly értelesen válaszoltak, hogy itt mindenki esakis elismeréssel nyilatkozhatik az ezen óvoda vezetésevel megbízott Weiner Ilonka tanrendszere felől. A mi pedig a gyermekekől előadott verszavazatokat illeti, ezek oly értelesen s nagyrészt érzéssel adattak elő, hogy mindezek után teljes elismerésemet kell e helyt kijelentem; kívánva, vajha hazánkban sok ily szakértelmes óvónó gondozására bizhatnók kis gyermekeink első oktatását. Egy tanferfú.

* **Halálózás.** Ballon György f. hó 11-én déli 12 órakor elhalálozik 45. évében hosszú betegsége után elhunyt; tetemei f. hó 12-én délutáni 4 órakor tétettek örök nyugalomra a Rókus temetőben.

* **Elopott bírkák.** Szudárovics Lőrincz szabadkai obstinárnak ellopott a mult heten 104 drb bírkáját. De a karosult idegenkor észre vette a lopást, masnap reggel a bírkák keresésére indult s még a szabadkai határban sikerült megtalálni azokat a tolvajjal együtt, a ki most már a hüvösen emlekedik a bírkápprikás minőségéről.

* **Ó-bécel állapotok** ezímen érdekes dolgokat írnak a Budapesti Hirlapnak. Volt gyanús Ó-Bécsen egy öreg adójező, ki hivatalból lemondva, nyugdíjba lépett. A község érdeke azt kívánta volna, hogy helyét munkabíró, türelvű fiatal emberrel töltsék be. De e helyett egy-ékt befolyásos ember révén olyat választottak meg, ki a községjezői állásra nem alkalmas. A másik jezőjét a községnek a megye kénytelen volt fölfüggesztetni, de fölfüggesztése három éven át húzódtott, végleges elintézés nélkül. Természetes, hogy ez a község ügykezelésére nézve föltátrányos volt, mert egy fölfüggesztett és egy ujoncjező intézte a város ügyeit. De az ügy még tovább is bonyolódott. Az új jező jezőszönt és így a község jezője nélkül maradt, illetőleg egy helyettes jezője vezette az ügykezelést, mind a két jezőjét helyettesítve. Elhöz járult még, hogy a megye az adójező leköszönését nem akarta elfogadni; és mert tudta, hogy az illető mulasztásokat követelt el: őt is fölfüggesztette állásától és így két fölfüggesztett, nem dolgozó, de azért fizetést luzó jezőjevel boldogította a községet. A jobb érzelmű polgárok protestáltak ez ellen, mire a megye elfogadta a lemondást és a jezőjei állásra kiírta a pályázatot. A bíró, ki minden lehetó módon a helyettes jezőjezt akarta az álláshoz juttatni, gondoskodott eszközökről, melyeket célját elérheti. Nyíltan beszél a városban, hogy a szerb képviselőknek megígértették a fölfüggesztett és szerb nemzetiségű jezője visszahelyezése, ha a bíró pártfogójára fognak szavazni. S esakugyan a 3 év óta fölfüggesztett jezője ügye a megyénél hirtelen elintéztet nyert s a jezője pénzbírság mellett hivatalába visszahelyeztetett. De, hogy még jobban rábírák a szerb képviselőket arra, hogy a bíró pártfogójára szavazzanak; azt is beszélik — és pedig egész nyíltan, — hogy a helyettes jezőjezek két oly adat van birtokában, melyeket, hogyha a szerb jezője ellen felhasznál, az ismét fölfüggesztetik hivatalától. Ha azonban a szerb jezője rábírá a szerb képviselőket arra, hogy magukat jól viseljk, megkapja az adatokat s tehet velük, a mit akar. A bíró kandidátusa pedig azzal diszekszik, hogy a vármegyét zsebelhen hordja, a szerbeket markában tartja és elvárja a képviselőtestülettől, hogy egyhangul fogja megválasztani. S aki a diszekvő helyettes jezője előtt fejet nem hajt, azt a legdurvább módon támadja meg, mint tette pl. egy külvárosi uri emberrel, a ki, midőn szerényen megjezte, hogy a főszoalgró másokat is kandidálhat ő kivüle; a helyettes jezője étkelen dühbe jött, s azt az urat inzultálta a kaszinóban. Fenyegetőzik még azzal is, a mit tényleg meg is eseelekedt egy fiatal ügyvédell, hogy beveri az ablakát. — Ilyen szép eredményei vannak a személyes érdekeköl eredő protekciójnak.

* **Előfizetések elfogad** minden és bárhol megjelenő napi és heti lapokra eredeti árak mellett, hozatal díj nélkül Schön Adolf helyb. könyvkereskedő.

Irodalom.

— **Almanach 1889. évi II. kiadás.** Még alig néhány hete, hogy Mikszáth Kálmán által szerkesztett 1889. évi Almanach megjelent s már is a 4000 példányban nyomatott első kiadás végleg elfogyott. — E nálunk esaknem hibetetlen eredmény legékesebben szól az Almanach előnye mellett s leginkább bizonyítja e naptár életrevalóságát. — Teljes 1889. évi, bélyeggel ellátott kalendáriumot is tartalmaz. — Annak idején bővebben ismertettük ezen legelegelőkelőbb magyar íróktól 12 elbeszélst tartalmazó Almanachot, most még esak annyit jegezzünk meg, hogy a második kiadás ára diszes, aranyozott egész vászonkötésben szintén csak 1 frt, hogy becses tartalmánál s izléses esinos kiállításánál fogva kiválóan alkalmas e kötet karácsonyi ajándéku. — Kiadja Singer és Wolfner könyvkereskedése.

— **Ujdonságok.** Shakspeare: Minden jó, ha a vége. Ára 1 frt 20 kr. — Fajné Hentaller Marika: A magyar írónékről, 2 frt 50 kr. Kozma Andor: A tegnapi és ma, 1 frt 50 kr. A „magyar ifjúság könyvesháza” legújabb kötetet. — Sz. Nagy Sándor: Az önfejű. — Ifjúsági Színház. — Benedek Elek: Székely mesemondó I. és II. kötet. — Egy-egy kötet ára 50 kr. — „Leányvilág” V-ik évfolyama, piros diszkötésben, 6 frt — Gaal Mózes: Kuják Áneves keleti utazása 1 frt 50 kr. Gróf Beneyovszky Mária: Saját emlékiratai s utleirásai I. és II-ik kötet, 6 frt 60 kr. — Deák Ferencz: Gondolatok 1833—18 4 frt. dr. Vredróv I. A szesgyártás alapjai 1 frt 50 kr. — Kodolányi: Gazdasági könyvvelit naptár 1 frt 50 kr. — Kodolányi Gazdasági zsebnaptár évkönyvvel 2 frt. Kaphatók Schön Adolf könyvkereskedésben, Zomborban.

— **Posner Károly Lajos** és fia budapesti ezég kiadásában megjelent a magyar gazdáközönsegtől annyira megszeretett „Gazdasági könyvvelit naptár” 1889-re szóló XIII. évfolyama, s mi örömszt adjuk a naptárnak a következőkben részletes ismertetést, mert kiváló szakértelemmel szerkesztett berendezése meggyőződéssük szerint mezei gazdáink részére e naptárt igen becses, kitűnően használható, egyetemes évi napló könyvvé teszi. Az igen kimerítő naptári részt, mely 15 oldalon adja a katolikus, protestáns, görög-keleti és zsidó naptárakat, a „Gazdai teendők” fejezet követi, mely a gazda egész évi dolgait rendkívüli szakértelemmel tárgyalja, havonként csoportokba osztván a ház és udvar körül; az istállóban; a méhek körül; a mezőn; a rétén; a gyümölcsös- a konyha- és diszkertben, a szőlőben; a pinczeben; az erdőben stb. stb. követendő eljárást. E fejezet hosszú tapasztalatból szentesített gyakorlati utasításával, — melyek a látszólag legjelentéktelenebb körülményeket sem hagyják figyelmen kívül — míg egyfolyó az értelmes, képzett gazdát teendőire emlekezteti; a kevésbé jártas gazdának munkájába összhangot, helyes felosztást hozni van hivata. Ezután a könyvvelit rész követezik, mely áll: az év összes napjaira egy-egy emlekeztető ro-

vatból; pénztári naplóból a vagyónállás kimutatására szolgáló táblázatból, hitel és beszámolási-gép és eszközelvtári, marhaállományi, trágyázási, vetési aratási és eséplési stb. jegyzékből, pénztári, letári-merlegezési kimutatásból, szegedményi naplóból stb. A táblázatok igen eszelésben vannak besztva; az adatok elkönvényeslése, — melyhez a naptár külön utasításokat is ad — igen esekély fáradsággal jár, s a gazda mégis vagyoni állásáról minden pillanattal áttekinthető képpel bír, a Kereskedészámoslati táblázatok; az új bélyegeltetők fokozatái és a Keresked. miniszterium által szerkesztett országos vásárokr jegezzék eszeztük i a naptárt, mely szabatos, esinos kiállításban és jó kötésben a mezei gazdának valóban kitűnő szolgálatot tesz. Bolti árat igen jutányosan 1 frt 50 krban állapította meg a kiadó Posner Károly Lajos és fia ezég, s így a naptár beszerzését annyival inkább ajánlhatjuk t. olvasóinknak.

Fegyelmi ügy.

Lapunk mult számában e czím alatt köztöltölgérmestri határozat ellen dr. Molnár Gyula ügyvéd felebbezzelést el, melyet — miután az egész ügy a nyilvánosság előtt folyt le, — szöszierint közlünk:

Tekintetes főjegzmester úr!

Nikolé György városi alkaptány ellen beadott fegyelmi panaszom tárgyában 304/eln. 88. sz. a. hozott határozatát nem találván igazságosnak, ellene a következő okokból felebbezek:

Polgármester úr elutasító határozatát körülményesen indokolja, azonban az indokok között ahg akad egy is, mely megállná helyét. Mindazonáltal ezen indokok lehetóleg a tárgyilagosság határai között egyezkednek mozogni, s mentven az alkaptány törvény- és szabályellenes eljárását, — a belügyminisleri utasítás rendelkezéseit hívják segítségül.

Amde ezen utasítás rendelkezéseit oly tiszták és átlátszóak, hogy bár a polgármester úr jobb ügyhöz méltó buzgósággal iparkodott is azokat az alkaptány javára magyarázni s belőlük a panasz ellenében védelmet olvasni ki, — mégis napnál világosabban tűnik ki éppen ezen fejtegetésekből, hogy Nikolé György alkaptány ezen belügyminisleri utasítás több rendbéli sarkalatos rendelkezéseit sértte meg, még pedig úgy mérvü önkénykedés s rosszakaratlalt, hogy általa okozott sérelmek esupán fegyelmi úton torolhatók meg.

Igy mindjárt a panasz 1-ső pontjaként jelzett sérelem sem menthető a minisleri utasítás 57-ik §-ával, mert ha ezen § figyelemmel olvasatik s egybevetetik a minisleri utasítás 43 és 56. §-ával, — akkor kiderül, hogy az alkaptány szándékosan rossz indulatú irta a nyomtatott idezőny sorai közé kitölti: „elővezetést terbe alalt.” A 2-ik pontként jelzett panasz is kellő alappal bír, mert a besztolt idezőny az utasítás 56. §-ának egy betűjét sem tartalmazza. A 3-ik pontként jelzett panasz indokolt voltát a polgármester határozatának e részben való indokolása is esismeri, de mentseget is talál számára, mely mentseget én azért nem fogadhatok el, mivel illuszióssá teszi az utasítás 53. §-át.

A 4-ik pontként jelzett panasz szintén alaposnak bizonyult, és használn akarja a polgármester úr az alkaptány eljárását az utasítás 60-ik §-ával fedni. Az ügyvéd nem hallgatós, hanem az ügy fötényezője, mert midőn az utasítás 28-ik §-a a meghatalmazatra nézve külön összeférhetelenségi axiómát állít föl, — eszen megkülönbözteti a hallgatóságtól. De a polgármester úr az alkaptány e részben való sérelmes eljárását, azzal is védi, hogy köztudomásún állítja „elenséges viszonyomat” az alkaptányall, holtt pedig én az alkaptány irral elenséges viszonyban soha sem állottam, sőt nekem a kapitányságnál személyes ügyem eddigelő nem volt, és sem én az alkaptány urat, sem ő engem soha sem sértett meg.

De a polgármester úr mégis „köztudomásúnak” mondja elenséges viszonyomat az alkaptányall! Nos tehát ezen insinuatit én eszenel visszautasítom s fölívom a felelhetit formot, hogy e sérelemért nekem elégtételt műtözassék adni. Hivatalos okiratban valótan lényt állítani nem méltó ahhoz a hivatalhoz, mely bírói functiót teljesített.

Az 5-ik pontként jelzett panasz is valónak bizonyult; bizonyította azon körülmény, hogy én a rámerőszakolt sértési szándék további következményeit elől esak ügy menekülhettem, hogy kénytelen voltam tanúkat hozni a tárgyalás színhelyére; bizonyítja, hogy legott szököt jelentést is tettem a polgármester úrnál, a ki el is rendelte, hogy rendőrtollnok helyett az utasítás 64-ik §-ához képes díjnek alkalmaztassék; bizonyítja a vádlott vallomása, melyet helytelenül magyaráz a polgármester úr, mivel abban részrehajlósági gyanúsítás vagy felelőlési szándék nem foglaltatik, hanem eszgerű kijelentés az, szemben az alkaptány úr azon nyilatkozatával, hogy „előadásomat jegezőkönyvbe venni nem fogja.” S ezt a nyilatkozatot az alkaptány úr tényleg fogaratosította is; de bizonyítja azon körülmény is, hogy maga az alkaptány úr sem tudja megmondani, mely okból utasított rendre, sőt ezen rendreállítás jegezőkönyvbe is dictálta. Ha a polgármester úr kihallgatta volna azon rendőrtollnokot, kit az alkaptány úr alkalmazott, az megmondta volna, hogy neki a rendreállítás tollbamondatott, de annak okát nem tudta volna megmondani.

A 6-ik pontként jelzett panasz slyótpontját képezi a jelen fegyelmi ügynek. Megengedem, hogy az alkaptány úrnak velem való bánásmódja menthető, megengedem, hogy durva bánásmódja indokolt, megengedem, hogy fölöltes és szabályellenes tárgyalási modora nem képez fegyelmi vétséget, — de nem menthető, nem indokolható, sőt a büntető törvénykönyvbe ötköző azon eljárása, melyel a kérdéses kihágási ügyben az ügyvédi védelmet teljesen ignorálta s abból egy árva betűcséket se vett föl jegezőkönyvébe. Úgy visszaesés ez, mely mélyen belé vá a jogállam sértetlen s alkotmányeszeri intézményébe, mely a polgárok szabadságát és a törvények hatalmát egyaránt megtámadja, mely végső elemzésben az önkény és fejletlenség uralmát szándékozik meghonosítani.

Az alkaptány az utasítás, 64-ik §-ának legfontosabb rendelkezéseit sértte s tette ezt szándékosan és rosszakaratulag. Olvassa

Háború!

A beteg nyaknak, a beteg tüdőnek!

Az EGGER-féle

dijjutalmazott mellepasztillák

elismert kitűnő szer, sikerrel küzdenek egy köhögés nyakbántalmak, rekedtség, tüdőbajoknál valamint nehéz lélegzésnél és a legfájdalmasabb szer, mely a legkiszáradtban alkalmazatik nyak- és mellbetegeknek. 2-10

Ezen pasztillák dobozokban á 25 és 50 kr. Kaphatók a gyógytárakban:

Zomborban: Saly Antal és Szabornok Károly, Sza badkán: Joo Károly, Mihácss Ilós, Gálffy György, Décsy Doros Sándor, Kuti László, Maly János, Ujvidéki E. (Grossinger C. B. Dimotriovics és Plavesics G. G. H. és Maximovits János gyógy-szerész uraknál.

*) E rovat alatt közléseket nem vállal felelősséget a szerk.

Feladás szerkesztő és lapfőigazgató: Dr. MOLNAR GYULA.

Kiadó: OBLAT KÁROLY.

HIRDETÉSEK.

9760.

1888. tkv.

Arverési hirdetményi kivonat.

A zombori kir. törvénz mint telekkönyvi hatóság közhírt teszi, hogy Weinert szül. Bielerich Verona végrehajtónak Eiehorn férj. Spreitzer Peterné végrehajtást szendvő elleni 100 frt tőke-követelés és jkai iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvénzök és a zombori kir. járáshíroság) területén lévő Osonoplyán fekvő esonoplyai 762 sz. tjkben Eiehorn Terézia nevére álló A 5434 a hr. 591.9 óisz. ház és 1317 □ önlvi szőlőre Hippich szül. Spreitzer Margit esonoplyai lakos veszelje és kárára a viszarverés 336 frt kiküldési árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1888. évi december hó 17-ik napján délelőtt 6 órakor Osonoplyra község házával megtartandó nyilvános árverésen a meg-állapított kiküldési áron alól is eladati fog.

Arverési számdékok tartoznak az ingatlan beesírának 10%-át közzépbéren, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelölt arfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt oca-dékpénzes értekpapírban a kiküldött kezehez letenni, avagy az 1888: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bíráspénznek a bíróságnal elő-leges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényét átszo-llátni.

Kelt Zomborban 1888. évi Szeptember hó 30-ik napján.

A zombori kir. törvénz mint telekkönyvi hatóság.

Raics Lyuhomir,

kir. trvszéki bíró.

Karácsonra!

1-2

2 forint beküldése után bérmentve küldjük a fel-sorolt 10 kitűnő zeneudonszót tartalmazó gyűjteményt.

Duna mentén keringő bolti	Vas. 5 magyar népdal 1.—
ára	Télizöld lenyelke —60
Szabadkai esdárás —60	Hólya chéresde Mazur —72
Nefelejcs esdárás —80	Egy Strauss-féle keringő 1.—
Jour fixe, Polka franc. —70	Egy fűzet legújabb m. nép-klökner 2 múdál —80
	dal —50

Egyenkint boltiárban 8 frt 72 kr. helyett

csak 2 forintért.

Klökner és Schloss

zeneműkereskedése

BUDAPEST, VÁCZI-UTCA 12. SZÁM.

Legnagyobb zeneműraktár. Legelőnyösebb kiszolgálás.

„Az Anker”

élet- és járadék biztosító-társaság

vezérképviselőség: BUDAPEST, Deákter 6. sz. saját ház „Ankerudvar”

A társaság minden, az ember életbiztosítására vonatkozó üzlettel foglalkozik, u. m.: a) túlélesi és kiházasítási biztosítások; b) haláleseti biztosítások; c) járadék biztosítások.

Nyereleményrészül fizetett (a társaság a) haláleseti biztosítások után az évi díj 25%-át; b) a túlélesi és kiházasítási biztosítások után átlag a biztosított tőkének 30%-át, s így minden biztosított 1000 frt után tényleg 1300 frt fizetett. 6-6

Részv.-tőke és biztosítéki alap 1887. december hó 31-én frt 34.513.072.95

Az utolsó üzlet jelentés szerint a biztosítási állomány 1887. decz. hó 31-én volt „ 163.303.602.42

tőke; és járadék „ 48.966.44

A társaság létezése óta halál- eseti és kiházasítási bizo- sításokról 1887. decz. 31-ig kifizetett „ 58.929.495.40

Díjnyelvekkel és felvilágosítással szolgál a ve-zérképviselőség Budapesten, vagy Zomborban Spitzer Bernát ur.

fol polgármester úr azon jegyzőkönyvet, melyet az alkaptány úr fölvetett s keresse meg abban a védelem legesekélyebb jelenségeit, s ha talál benne egy szöveget is, mely a védelemtől eredett, úgy akkor panaszom legyen semmis és alaptalan. De ezen jegyzőkönyvben, melybe az utasítás 64. §-a a kihágás tényállásának megállapítására vagy a bizonyítékok összehűlésére vonatkozó előadásokat lehetőleg szabatosan* rendeli fölveendőnek, nem fog egyebet találni, mint az alkaptány úr bevallott „ridög”-ségét, ott találandó a kitétel: „vádolt tagad — tanú X, y stb”, de a kihágás tényállásukára vonatkozó hosszadalmas, és 3-4 szer ismételt előadásomból egy árva szót se találand, s bizonyitékaim összehűlésítésára vonatkozó előterjesztéseimnek még nyomát se fódözheti föl. — Avagy találja-e benne a kihallgatott tanúhoz intézett kérdéseim s arra adott feleletek egyetlen betűjét is? Benne van-e, hogy illetékességi kifogást is tettem? Konstatálja-e bár ezen jegyzőkönyv, hogy előterjesztéseim jegyzőkönyvébe iktatása megtgadott? Nincs ott ügyvédi képviselnek jele se, — pictus masculinus tekintett az alkaptány engem, kit jobbról-balról sértegetett s tette ezt akkor, midőn az államtól nyert fölhallgatásom alapján a védelem leg-szebb jogát gyakoroltam. — oly jogot, melyet művelt államok-ban üszelnek s tiszteletben tartanak, oly jogot, melyet a legel-vetemlébb gonosztevő érdekében is megóvnak, oly jogot, melyen az állam legfontosabb érdekei nyugsznak. — De nagyon téved a polgármester úr, midőn azt hiszi, hogy ezen súlyos sérelem az ítélet elleni felelebbzés útján orvosolható. — Nem úgy van a do-log, mert a másodfokú hatóság minék alapján hoz ítéletet? Nem az elsőfokú hatóság jegyzőkönyvében kiderített adatok alapján-e? A felelebbzés nem adat és nem bizonyíték. Abba egyoldalúan fölhozható bármi, de ha a fölvetett jegyzőkönyv a felelebbzés állításainak ellent-mond, vajjon melyeknek ad a másodfokú hatóság igazat?

A felelebbzésnek-e vagy a jegyzőkönyvnek az a jegyzőkönyv előadja, hogy vádolt tagad, de két hitelt érdemlő tanú egybe-hangzólag igazolja a vádba tett esekelmény valóságát. Minden egyébről pedig ez a jegyzőkönyv hallgat. Nem világosítja föl a másodfokú bíróságot a tényállásról s a tanúk elleni kifogásokat, — vallomásuk ellentmondásait nem tünteti föl, a védelem adatait mellőzi, — mi következik mindebből? Az, hogy a másodfokú bi-róság a jegyzőkönyv alapján helybenhagyó határozatot hoz s egy ártatlan ember elítéltetik. — Hol tehát a jogorvoslat? Nem egye-dül a fegyelmi vizsgálat földadata-e kideríteni azt a bűnös vissza-élést, hogy a tárgyalást vezető biztos meghamisította a jegyzőköny-vet, kihagyva abból a legfontosabb adatokat?

Olvastassa föl polgármester úr az utasítás 64., 65., 66., és 67-ik §-ait s hasonlítsa össze a fölvetett jegyzőkönyvvel s be fogja látni, hogy az alkaptány úr hivatalos kötelességét súlyosan megs-zege s megérdemli a fegyelmi büntetést.

De mire alapítja polgármester úr, abbéli véleményét, hogy a vádo tanúknak kihallgatása után a vádolt mentő tanúknak ki-hallgatása főlegességé vált? Vajjon ki van-e zárva a lehe-tőség, hogy a magánvádoló tanúi érdekeltek voltak.

Sőt tán hamis vallomást tettek? Hiszen az utasítás 63-ik §-ának utolsó bekezdése a tárgyalást vezető biztost határozottan ráutalja, hogy „kötelessége az igazság kiderítésére szolgáló min-d-e-n adatokat összegyűjteni.” Hát megteette-e alkaptány ebéli kötelességét, midőn tanúim kihallgatását egyszerűen mellőzte? Vajjon adatyújítási törekvés nyilatkozik-e az alkaptány úr azon eljárásában, mellyel a mentő tanúk kihallgatását visszautasítja?

Mindezek komoly és tárgyilagos mérlegelése mellett lehetet- lennek tartom, hogy fegyelmi panaszom egyszerűen visszautasít-ható lenne, ha csak erre indokol az nem szolgál, a mire később fogok visszatérni s a mit ezen határozat indokai helytelenül fogadnak el méntség gyanánt, nevezetesen: lapszerkesztői műkö-désem.

(Vége köv.)

Színház.

Szombaton, decz. 9-én. Csiky Gergely Vasember-e került színre, itt másodszer.

Az új szereposztással is jól ment az előadás, sőt egyik-másik színész határozottan sikerültebb alakítást mutatott, mint az első előadás alkalmával.

Az előadás hőse, — úgy a szerepet, mint a játékot illetőleg — Hevesi volt, a ki Bárdi Gábornak igen sikerült alakításában mutatta be, s játéka, a mint beleléte magát szerepébe s belé melegegett a pathetikus előadásba, mindvégig jellemző volt a legesekélyebb taglétezés és a legutolsó arczmozdulatig. Hangján is teljesen uralkodott, csak a második fölönás utolsó jelenetében nem maradt hű a vasember lelki küzdelméhez: a vasjellem utolsó kitörése és a hang ereje itt nem volt összhangban. De a játék általában véve egyike volt a legjobbaknak azok között, melyeket szinpadunkon eddig láthattunk.

Andor a Réthi helyébe szerződöttet Halasi Béla adta, valamivel szebb sikerrel mint elődje; mozdulatai természetesekek, hangja erős, de a hol gyengédnek, lágy-nak kellene lennie, ott nem elég jellemző. Bárdinát a másik ujonan szerződöttet tag, Lieszkofszki játszotta. Az új színésznek Sáhny né helyét van hivatva betölteni, de első föllepése után nem valami sokat várhatunk tőle. Játéka minden tekintetben mesterkélt s a hangja — ha heve-sebb érzelmeket erősebb hangon akar tolmácsolni, — elreked.

Dombayné Editje kedves alak volt s játéka őszinte és rokonszenves — Dombay Szentgáli br, szintén sikerült. Kompolti tekintete még mindig félénken töreáz, ha na-gyobb szerepeket ad. Brázja különben meglehetősen alaki-tás volt.

Vasárnap Almási Tótleány-a adatott. Ezen előadásban láttuk először Borsódit is a szin-padon, a ki nagy elfoglaltsága mellett ritkán vállal sze-repet. A baromorvost mutatta be, Nem csinált belőle sem valami torzalakot, sem pedig határozottan rokon-

szenves kaputos embert, hanem a középutat választotta s ez helyes is. Eddig e szerepben sokkal vastagabb komikumot érvényesítették. Hankát Zombori Ilona játszta s e szerepében is csak diésérteket vívta ki.

Deák a Bandi szerepében, megint csak kénytelen-kelletlen játszott, a miért már többször megróttuk őt.

Hevesi a papuskormány alatt élő Gyarmati János szerepében kitűnő alak volt. Úgyzintén Moóri mint Miso; Tordai Mariska Máthé Julis-a határozottan jó volt, Moóriné Orszéjének is ügyesen pörgött a nyelve.

Hétőn Moóri Sándor jutalomjátékuk a Pry Pál című kitűnő angol vígjáték került színre Foriss Pista vendégföllepétül.

A tehetséges komikus jutalmára, de részben a szintén komikus vendég kedvéért is zsufozásig megtelt a ház. A jutalmazandó Hardy nyugalmazott ezredes játszott s e szerepben teljesen otthon is volt. A kot-nyeles Pryt Foriss Pista adta, nagy műgonddal alakítva a kényes szerepet. A közönség meg is jutalmazta egy-keri kedvencezzel azzal, hogy minden jelenete után za-josan megtapsolta. Dombay Mihály (Vitherton aglegény), Tordai Mariska (Eliz), Dombayné (Phebe), Bánáthi (Grasp), Hevesi (Frank), Rózsáné (Soublene) szintén kitétek magukért, s az előadás élvezetes volt.

Kedden, decz. 11-én, Pailleron Edgarnak Egér című vígjátéka adatott, másodszer.

Szereposztás a régi volt s valami újat nem igen írhattuk ezen előadásról. Zombori Ilona, Tordai Mariska, Bánházi Teréz, a Dombay pár és Rózsáné nagy igye-kezettel és nem esekély eredményel szavalták a sze-lemes párbeszédeket. Csak a sügő ne iparkodott volna annyira cletjelt adni magáról!

Közgazdaság.

A munkások baleset elleni biztosítása. Érdekes tanácsko-zásra ülnek össze e hó közepén a kereskedelmi miniszteriumban azok a szakfelelők, a kiket közgazdasági kormányunk egy új javaslat megbeszélése végett hív össze. Nem kevesebbről van szó, mint a munkásoknak baleset esetén való anyagi biztosításáról. A napi-lapokban közöztették egy munkálattal, mely az egybehívandó szakintézők között egy előterjesztést tartalmaz. A mint azonban megbíz-ható forrásból értesülünk, a szakintézők között nem eszupán az említett munkálattal fog foglalkozni, mely különben a francia törvényre támaszkodik, hanem egy másik munkálattal is, melyet a kereskedelmi miniszterium egyik fiatalabb ereje készített és a mely más külföldi törvényhozásokat vet mintául. Hazánkat eddigéig, hála a gondviselésnek, megkímélték a szocialisták áramlatok. A magyar liberalizmus, ez az országunkat fenntartó és Európa reaciona-rius áramlatai közt is megerősült eszményünk nem engedte azokat köztünk felburjánzani. És ép ez a liberalizmus szűli azt a gondoskodást, melylyel most övszert igyekszünk teremteni az esetleg fenyegető szocialisták velleitások ellen. Mert ha Magyar-országban, a mint arra a kormány igyekszik, meglesz a terjedelmes gyárpari, meglesz a nagy munkás társadalom, okvetlen megterem a szocializmus is és akkor majd nem „socialisták olajepesé”-ről, hanem „socialisták tengerről” beszélhetünk. Ha azonban erre az időre, tanulván Közép-Európa példájából eleve elkészülünk és vért-ezve lépünk a sorompóba a szocializmus fel sem ütheti fejét, mert nem lesz talaja, mert a munkás megvédelmzett tagja lesz tar-sadalomunknak. Erre az elvre tekint a kormány minden javaslatot készít a munkások baleset elleni biztosításáról és kitélezővé teszi ezt. Ha e javaslat törvényerőre emelkedik, egyszerűsül jobban meg-lesz óva a balesettől, mert munkaadoja jobban is fog védő eszko-zókról gondoskodni és ha mégis érne a csapás, családja nem lesz megfosztva az anyagi segélytől és ha munkára képtelenül válik is fenntartója, gondoskodva lesz róluik állandóan. Mindene-szer orvendetes, hogy hazánk a munkások baleset elleni bizo-sítással igyekszik haladni a többi művelt nemzetekkel.

Az állampénztári készletek. Nemrég említve volt, hogy az államkincstár azon kedvező helyzetben van, hogy a januári szelvény szükségletet a bankoknál előre elhelyezhette gyűmoleseztetés végett. Mint a „Pénzügyi Utmutató” jelenti, az államkincstár helyzete a legutóbbi hetekben még kedvezőbbé vált olyanyira, hogy a pénzü-gymiszter a bankoknál elhelyezett összegeknek esakis mintegy felet vonja vissza, míg a januári szükséglet másik fele időközben felszaporodott állampénztári készletekkel telik ki.

A kir. póstatakarékpenztár fokozatos fejlődéséről tesz ta-núságot az intézetnek most közzétett novemberhavi kimutatása. A forgalom e hóban felülmúlta a félmilliót s a tiszta betét álladék több mint 86000 frttal gyarapodott e hóban. Eddig az intézetnek, rövid fonállásra dezzára, 15 millió forgalma volt és a tiszta be-tétálladék már felülmúlja a három milliót. Ez eredmény annál több, mert esupa kis tőkék, a „kis emberek” fillérei összegyűjté-sének eredménye. Az intézetnyének a takarékosság fejlesztésére irányuló missiója máris szembeötöl. A postatakarékpenztári betevők száma eddig felülhaladja a 128.000-et.

A gabonapiacéről. A legutóbbi napokban a gabonapiéz igen lanyha irányzatot követ és szombat óta a budapesti piacon a bu-za ára jó 15 krral olesobodott. Az enyhe időjárás lehetővé teszi a szállítást különösen a vízi úton és mivel az árak előreláthat, a vidékről sietnek a tovaszállítással, a minék következzése, hogy Budapestre tömeges a hozatal. A kereslet ellenben alább hagyott, mert egyrészt a budapesti piacon is igen nagyok a készletek, másrészt a külföldi gabonázlet meglehetősen igen buzdítja a spekulánsok vásárlásokra. Erdősnek földjük a tengerizület. Az új tor-mes kitűnő minőségű és bőséges is, minek folytan azok a bécsi spekulánsok, a kik a tavasszal és a nyaron a tengerit összevásárol-ták, sarokba vannak kuszorítva. Nekik a tengeri árak 6 frtba ke-rült métermanszánként és most jóval olesobbban kénytelenek eladni. A múlt heten is 25000 métermázsája adtak el 4 frt 75 kron. Ez- időszerint Budadesten 60000 métermázsája van a bécsi consor-tiumnak raktáron, a mely mennyiségre egy ismert speuláns adott nagyobb kölcsont. Beavottak tudni akarják, hogy a tengeri — „ringet” képezett consortium kerék másfél milliót veszít az üz-letben.

Takarékpenztárak reformja. A főváros szakköröiben a taka-rékpenztárak reformjának kérdése élénk megbeszélés tárgyát ké-pezi. Nemesak a budapesti kereskedelmi és iparkamara küldött ki e tárgyban biztogságot, hanem a magyar kereskedelmi esarok nemzetgazdasági bizottsága is — mint halljuk — már közeleb-ből foglalkozni fog a kérdéssel. A reform megvitatása értesüléseink szerint kizáróan társadalmi téren fog maradni, a kormány, leg-alább egyelőre, csak szemléltéje lesz a mozgalomnak, a nélkül, hogy a maga részéről szükségét látna a beavatközásnak.

